

**Viru Keemia Grupp AS biotoodete tootmiskompleksi Lüganuse valla eriplaneering ja KSH
Lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsuse kohta esitatud ettepanekud
(avaliku väljapaneku järgsed) ning Lüganuse valla vastusseisukohad**

	Ettepaneku esitaja/kirja kuupäev	Ettepanek	Vastusseisukoht
1	Maaeluministeerium 10.06.2022 nr 4.1-5/86-4	Lisatud jaotises 3.1.9 „Väärtuslikud põllumajandusmaad, maaparandussüsteemid“ toodud põhimõtetega nõus ning täiendavaid ettepanekuid ei esitata.	Võetud teadmiseks. <i>LS ja KSH VTK dokumendi korrigeerimiseks puudub vajadus.</i>
2	Rahandusministeerium 21.06.2022 nr 15.1/4878-2	Juhime tähelepanu, et eriplaneeringu koostamisel tuleb arvestada maakonnaplaneeringuga, sh rohevõrgustiku ja selle sidususega. Tulenevalt PlanS §-st 12 peab planeerimisel võimaluse korral soodustama varem kasutuses olnud või ebapiisavalt kasutatud alade otstarbekamat kasutamist. Seda põhimõtet tuleb järgida ka kavandatud tegevusele sobiva asukoha alternatiivi leidmiseks ning eelistada kasutusest väljas olevaid tootmismaad ja jäätmaad väärtusliku põllumaa (Maaeluministeeriumi 09.03.2022 kiri nr 4.1-5/86-1) ja/või metsamaale (RMK 01.03.2022 kiri nr 3-1.1/3167). Märgime, et lähtudes PlanS § 96 lõike 2 punktist 1 ei ole võimalik kohaliku omavalitsuse eriplaneeringut algtada kui oodatav planeeringulahendus on ilmselgelt vastuolus kehtiva kohaliku omavalitsuse üldplaneeringuga ning kehtiva PlanS järgi ei ole võimalik kohaliku omavalitsuse eriplaneeringuga üldplaneeringut muuta. Sellest johtuvalt palume teil poolelioleva	Võetud teadmiseks ja arvestamiseks. Selgitame, et BTT võimalike asukoha-alternatiivide alade väljaselgitamisel arvestati lisaks ruumianalüüsi kriteeriumitele (mis tulenesid õigusaktidega määratud kitsendustest ja tundlikele objektidele määratud puhvritest mis ei võimalda tehase rajamist) ka BTT rajamist võimaldavaid kriteeriume nagu nt ala suurus, kaugus Soome lahest ja toorveevõtukohest jne. Ruumianalüüsi tulemusena selgunud kitsendusteta alade ehk asukoha otsingu alade hulgas oli ka nõ vähemväärtuslikke alasid, kuid need jäid välja kas ala väiksuse või liialt ebakorrapärase kuju tõttu (vt ka LS ja KSH VTK joonis 3.16). Ruumianalüüsi läbiviimisel lähtuti põhimõttest, et metsamaa, väärtuslik põllumajandusmaa ja roheline võrgustik ei ole asukohaalternatiivide alade väljaselgitamisel välistavateks teguriteks, kuid mõjusid vajadusel hinnatakse. Maakonnaplaneeringuga määratud roheline

		<p>üldplaneeringu koostamisel arvestada ka kohaliku omavalitsuse eriplaneeringuga kavandatava objektiga.</p>	<p>võrgustiku piire (ulatust) täpsustatakse hilisemas etapis, kui asukohaalternatiivide võrdlus on teostatud ning sobivaim asukoht välja valitud. Täpsustamisel arvestatakse roheline võrgustiku sidususega ja toimivuse vajadusega.</p> <p>Lisaks selgitame, et uue (poolelioleva) üldplaneeringu koostamisel arvestatakse ka kohaliku omavalitsuse eriplaneeringuga kavandatava objektiga. Võimalike asukohaalternatiivide alade (LS ja KSH VTK joonis 3.17) üldplaneeringusse kandmine oleks eksitav, kuna pindalalt suurem maa-ala on kordades suurem (ca 2137 ha) tehase rajamiseks vajalikust alast (ca 160 ha). Käesolevaga ei ole tehase asukohaalternatiivide võrdlust veel läbi viidud ning sobivaimat asukohta tehase ja tehnilise taristu rajamiseks välja valitud. Kui sobivaim asukoht on leitud, kantakse see koostatavasse üldplaneeringusse. Samas täpsustatakse ka üldplaneeringu roheline võrgustiku piire vastavalt eriplaneeringu mõjuhindamise käigus täpsustatud roheline võrgustiku piiridele.</p> <p>Koostatava üldplaneeringu praeguse etapi (üldplaneering esitatakse kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks ametkondadele ja huvitatud isikutele) seletuskirja lisatakse selgitus, et eriplaneeringu lahendusega arvestatakse ja sobivaim asukoht kantakse üldplaneeringusse esimesel võimalusel. Samuti</p>
--	--	--	---

			<p>lisatakse koostatava üldplaneeringu seletuskirja, et kui eriplaneeringute protsessis selgub, et sobivaim asukoht tehase rajamiseks jääb potentsiaalsele tuuleenergeetika alale, siis eriplaneeringu asukohavaliku käigus leitud parim asukoht arvestatakse potentsiaalsete tuuleenergeetika alade hulgast välja.</p> <p><i>Eriplaneeringu LS ja VTK dokumendi ptk 2.5.1.3. on täiendatud järgmiselt:</i> Eriplaneeringu lahendusega arvestatakse üldplaneeringu järgmistes etappides, kui võimalike asukohtade võrdlus on teostatud ning sobivaim asukoht tehase rajamiseks leitud. Sobivaim asukoht kantakse üldplaneeringusse, sh täpsustatakse roheline võrgustiku piire vastavalt eriplaneeringu mõjuhindamise käigus täpsustatud roheline võrgustiku piiridele. Kui eriplaneeringu protsessis selgub, et sobivaim ala tehase rajamiseks jääb potentsiaalsele tuuleenergeetika alale, siis eriplaneeringu asukohavaliku käigus leitud parim asukoht arvatakse potentsiaalsete tuuleenergeetika alade hulgast välja.</p>
3	Päästeamet 22.06.2022 nr 7.2-3.3/3629-2	Puuduvad vastuväited ning ettepanekud esitatud materjalide kohta.	Võetud teadmiseks. <i>LS ja KSH VTK dokumendi korrigeerimiseks puudub vajadus.</i>
4.	Keskkonnaministeerium 22.06.2022 nr 7-15/22/2655-2	Juhime tähelepanu, et heitvee piirnormid sõltuvad mh ka heitvee suubla seisundist. Veeseaduse § 132 lõike 1 kohaselt heitvee ja saasteainete juhtimisel veekogusse, mille pinnaveekogumi seisundiklass on kesine, halb või	Ptk 4.1.2 sõnastamisel ei olnud eesmärgiks kajastada kõiki kohalduvate õigusaktide nõudeid. Kuid allajoonitu annab edasi põhimõtte, mille alusel seatakse tootmiskompleksile heitvee piirmäärad ja

		<p>väga halb, või pinnaveekogumi seisundiklassi halvenemise ohu tekkimisel võib loa andja lubatud heitvee ja saasteainete heitkoguseid veeloas või kompleksloas vähendada või kehtestada veeseaduse § 128 lõike 7 alusel kehtestatud piirväärtustest rangemad saasteainesisalduse piirväärtused.</p> <p>Teisisõnu, <u>tootmiskompleksi heitvee piirmäärad tuleb seada selliselt, et need ei põhjusta suubla seisundi halvenemist ega takista suubla hea seisundi saavutamist ja säilitamist.</u> Eelnimetatut ei pea järgima üksnes juhul, kui tegevusele kohaldub mõni veekaitse eesmärgi erand.</p>	<p>seetõttu on allajoonitud lause lisatud <i>LS ja KSH VTK ptk 4.1.2 veeheite ossa.</i></p>
5	<p>Muinsuskaitseamet 27.06.2022 nr 1.1-7/87-3</p>	<p>Eriplaneeringu käigus tuleb lähtuda muinsuskaitse üldpõhimõtetest (muinsuskaitseadus; MuKS § 3), mille kohaselt on kultuuripärandi väärtustamine ja säilitamine ühiskonna ühine kohus. Kultuuripärandi kaitsel peavad mälestistele suunatud tegevused vähendama nende hävimise ohtu ning toetama väärtuste säilimist. Aladel, kus leidub arheoloogiapärandit (nii riigi kaitse all olevaid mälestisi kui ka teada olevaid, kuid mitte veel kaitse alla võetud muistiseid), tuleb pärandit maksimaalselt säästa ja säilitada ning lähtuda vähima võimaliku sekkumise põhimõtetest. Kui on vajadus teha arheoloogiline uuring, tuleb seda kavandades lähtuda minimaalse sekkumise põhimõttest (MuKS § 46 lg 3).</p> <p>Eriplaneeringu alal on arvukalt nii riikliku kaitse all kui ka seni kaitse alla veel mitte jõudnud</p>	<p>Ettepanekuga on arvestatud. <i>LS ja KSH VTK dokumendi ptk 3.1.3 on täiendatud</i> ülevaatega arheoloogiatudlike alade olemasolust ja paiknemisest. Täiendatud on joonist 3.3, kus kajastuvad ka arheoloogiatudlikud alad. Viite lisamine, et kui on vajadus teha arheoloogiline uuring, tuleb seda kavandades lähtuda minimaalse sekkumise põhimõttest ei ole vajalik, kuna tegemist on seadusest tuleneva sättega.</p> <p>Ettepanekuga on arvestatud. <i>LS ja KSH VTK dokumendi ptk 3.1.3 on täiendatud</i> ülevaatega</p>

		<p>arheoloogiaobjekte, sealhulgas metalliotsijatega avastatud võimalikke muistiseid või leiukohti.</p> <p>Muinsuskaitseaduse järgi tehakse kinnisasjal, kus ameti andmeil võib ajalooliste allikate põhjal leiduda arheoloogilisi esemeid, inimluid või arheoloogiline kultuurkiht, keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse tähenduses keskkonnamõju hindamise käigus arheoloogiline uuring, seda ka seni mitte riigi kaitse alla jõudnud objektidel.</p> <p>Sarnaste suurte maa-alaliste planeeringute koosseisus soovitame parema planeerimise nimel teostada arheoloogiline uuring kolmes etapis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KMSH koostamise käigus tehakse planeeringu alal arheoloogilise uuringu I etapp (arhiiviuuring), et välja selgitada mitte kaitse all oleva arheoloogiapärandi esinemine ning määratleda tegevuskava II etapiks; • arheoloogilise uuringu II etapp (maastikuseire/eeluuring) näeb ette I etapil kindlaks tehtud muististe kontrolli maastikul ning hindamist, kas muistised ning kaitsealused arheoloogiamälestised jäävad ehitustööde alale ja vajavad arheoloogilisi uuringuid ehitustööde käigus. Sisuliselt on tegu arheoloogiliste eeluuringutega, mille tulemuste alusel saab hinnata edasiste uuringute vajadust, mahtu, meetodikat ja maksumust ning seda, kuhu oleks mõistlik rajatised planeerida, et kahju arheoloogiapärandile, sh väljakaevamistega seotud kulu, oleks minimaalne; 	<p>arheoloogiaturundlike alade olemasolust ja paiknemisest. Täiendatud on joonist 3.3.</p> <p>Ettepanekuga viia läbi arheoloogiline uuring (sh etappide kaupa), arvestatakse planeerimise ja mõjuhindamise järgmistes etappides, kui edaspidises koostöös Muinsuskaitseametiga selgub uuringu läbiviimise vajadus.</p> <p>Selgitame, et esmalt tuleb läbi viia tehase võimalike asukohtalternatiivide ja tehnilise taristu koridoride alternatiivide võrdlus ning mõjuhindamine, mille tulemusena selgub sobivaim asukoht tehasele ja taristule.</p> <p>Sellele järgnevalt täpsustame Muinsuskaitseametiga koostöös arheoloogilise uuringu vajaduse ja ulatuse. Vajadus võib ilmned, kui tehase rajamiseks sobivaim asukoht ja tehnilise taristu koridor arheoloogiaturundlike aladega kattub. Muul juhul uuringu läbiviimise vajadus meie hinnangul puudub. Arheoloogilise uuringu läbiviimine planeeringualal tervikune ei ole põhjendatud ja vajalik.</p>
--	--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • arheoloogilise uuringu III etapp näeb ette uuringuid (meetodiks arheoloogiline jälgimine, vajadusel arheoloogilised kaevamised) paikades, kus II etapi ehk eeluuringu tulemustel leidub või võib leiduda arheoloogiline kultuurkiht. <p>Suurte planeeringute koosseisus läbi viidavate arheoloogiliste uuringute I (arhiiviuuringud) ja II (maastikuleire/eeluuringud) etapid on soovitatav läbi viia koos ja KM(S)H käigus, et:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teha kindlaks kavandatava rajatise alale jääv seni teadmata arheoloogiapärandid ning leida võimalused selle säilitamiseks (nt muuta ligipääsuteede või hoonete asukohta); • arheoloogiasäästlike alternatiivide puudumisel saaks Muinsuskaitseamet juba projekteerimise faasis esitada tuvastatud arheoloogiapärandi uurimiseks tingimused (st arheoloogiliste uuringute III etapp – tööde eelne või aegne arheoloogiline kaevamine või arheoloogiline jälgimine). 	
		<p>Arheoloogilisi uuringuid võib läbi viia vastava pädevusega isik või ettevõtja (MuKS §-d 46-47, § 68 lg 2 p 3 §-d 69-70). Arheoloogilise uuringu tegijad on leitavad kultuurimälestiste registrist „Erialane pädevus“ → „Pädevustunnistused“ → „Filtreerimine - Mälestise liik: arheoloogiamälestised või Tegevusala: Uuringukava koostamine ja uuringu tegemine/ Arheoloogiline uuring“.</p>	<p>Võetud teadmiseks. <i>LS ja KSH VTK dokumendi korrigeerimiseks puudub vajadus, kuna tegemist on seadusest tuleneva sättega.</i></p>
		<p>Pinnasetöödel tuleb igal juhul arvestada arheoloogiliste leidude ja arheoloogilise kultuurkihi ilmsikstuleku võimalusega ka aladel</p>	<p>Võetud teadmiseks. <i>LS ja KSH VTK dokumendi korrigeerimiseks puudub vajadus, kuna tegemist on seadusest tuleneva sättega.</i></p>

		väljaspool kaitsealuseid mälestisi ja nende kaitsevööndeid. Muinsuskaitseadusest tulenevalt (§ 31 lg 1, § 60) on leidja kohustatud tööd katkestama, jätma leiu leiukohta ning teatama sellest Muinsuskaitseametile.	
6	Keskkonnaamet 27.06.2022 nr 6-5/22/842-5	Puuduvad täiendavad ettepanekud eriplaneeringu lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse kohta.	Võetud teadmiseks. <i>LS ja KSH VTK dokumendi korrigeerimiseks puudub vajadus.</i>
7	Kaitseministeerium 29.06.2022 nr 12-1/22/157	Eriplaneeringu alale jäävad riigikaitse ehitised Aidu linnak ja Aidu lasketiir, kuid joonise 3.15 järgi asuvad need ruumialüüsi põhjal välistatud aladel. Järeldame sellest, et BTT asukohana ei kavatseta planeerida riigikaitse ehitiste maa-alasid. Jooniselt 3.16 nähtub, et ruumialüüsi põhjal leitud piiranguteta alad hõlmavad osaliselt ka riigikaitse ehitiste piiranguvööndeid. Palume BTT asukoha planeerimisel sellega arvestada ning teha planeeringu koostamisel koostööd Kaitseministeeriumiga, et tagada riigikaitse ehitiste töövõime. Kaitseministeerium saab esitada täpsemad riigikaitse tingimused eriplaneeringu koostamise käigus, kui on selgunud BTT täpsemad asukohtaalternatiivid ning <u>tootmiskompleksi tehnilised parameetrid.</u>	Võetud teadmiseks. Koostööd jätkatakse planeerimise ja mõjuhindamise järgmistes etappides. <i>LS ja KSH VTK dokumendi korrigeerimiseks puudub vajadus.</i>
8	Eestimaa Looduse Fond 01.07.2022 nr 12-2	Tunnustame lähenemist, et olete valmis hindamise käigus uueneva keskkonna küsimusi puudutava raamistikuga aruannet kohandama nagu see väljendub leheküljel 18 sõnastatult "Kui Eesti siseriiklikud arengukavad on uuendatud vastavalt kliimanetraalsuse saavutamise	LS ja VTK versioonis, mis saadeti ettepanekute tegemiseks, on ptk 2.5 „Seosed asjakohaste arengu- ja planeerimisdokumentidega“ sissejuhatavalt lk 11 märgitud, et kui VTK koostamise ajal on mõni strateegiline arengudokument väljatöötamisel või muutub, sh

		<p>eesmärkidele, antakse KSH aruannetes täiendavad vastavushinnangud.”</p> <p>Samas näeme, et sellist lähenemist kasutatakse jätkuvalt valikuliselt. Metsanduse arengukavast (MAK) 2020-2030 räägitakse viisil, justkui oleks see vastu võetud. Mustandis sisalduvale viidatakse vaatamata sellele, et see on ilmselges vastuolus samuti veel vastu võtmata EL LULUCF sektori kohustusi käsitleva määruse eelnõuga ja Euroopa Parlamendi ja ministrite nõukogu hinnangutega ning MAKi senini tutvustatud mustandi kujul vastuvõtmine tähendaks rahvusvaheliste kohustuste sihilikku rikkumist.</p>	<p>seetõttu, et vahepeal võeti vastu uusi EL määrusi, millest tuleneb vajadus riiklikud dokumendid üle vaadata, siis ajakohastatakse teemat KSH aruande tekstis.</p> <p>Seda põhimõtet rakendatakse ka viidatud MAK 2021-2030 ja EC LULUCF määruse eelnõude puhul. MAK 2021-2030 juures on viidatud, et lähtutud on kavandist seisuga 08.12.2021.</p> <p><i>LS ja KSH VTK dokumendi korrigeerimiseks puudub vajadus.</i></p>
		<p>Soovitame KSH läbiviimise juures läbivalt arvestada hetkel kiires muutumises oleva õigusliku raamistikuga ja vastuolude korral lähtuda ettevaatuse põhimõttest. Arendajale soovitame jätkuvalt kaaluda väiksema tehase rajamist ning Euroopa Roheleppe rakendamise õigusliku raamistiku täieliku valmimise äraootamist.</p>	<p>Õigusliku raamistiku kiire muutmisega arvestatakse hinnangute andmisel. Seda annab edasi ka eelmise punkti vastuses viidatud lõik.</p> <p>Arendaja on võtnud need soovitused teadmiseks – need tehti avaliku väljapaneku ja arutelu ajal. LS ja VTK eelnõus, mis saadeti ettepanekute tegemiseks, täiendati tegevusalternatiiviga, mis mh sisaldab vajadusel väiksema võimsusega tehase kavandamist.</p> <p><i>LS ja KSH VTK dokumendi korrigeerimiseks puudub vajadus.</i></p>
		<p>Tunnustame, et olete täiendanud ressursi hankimise mõjude hindamise kirjeldust. Nagu ka eelmises tagasisidestamise etapis ütlesime, on see meie arvates plaanitava tselluloositehase üks olulisemaid võimalike keskkonnamõjusid. Loodame siiralt, et hindate ja kirjeldate neid</p>	<p>Määramatustega arvestamine on üks osa keskkonnamõju hindamise meetodikast. Kui mõnes mõju hindamise valdkonnas jääb järeldusesse oluline määramatus, siis tuleb see ka KSH aruandes välja tuua.</p>

		<p>mõjusid väga põhjalikult ning toote selgelt välja ka määramatud, mis sellises töös välja joonistuvad.</p>	<p>Hindamise põhjalikkuse osas toome igaks juhuks veel kord välja avalikul arutelul diskussiooni käigus väljaöeldu – ühe tehase eriplaneeringu raames tehtava KSH raames ei hinnata ümber strateegiliste arengudokumentide koostamisel tehtud KSH tulemusi. <i>LS ja KSH VTK dokumendi korrigeerimiseks puudub vajadus.</i></p>
		<p>Lisaks üldisele juhime tähelepanu, et:</p> <ul style="list-style-type: none"> • HELCOMi kohustustele on küll viidatud, ent neid tuleks käsitleda 4.1.2 Eri valdkondade mõjude hindamisest" punkt 2. alapunkti "Mõju merekeskkonnale" all näiteks järgmises sõnastuses: "Hinnatakse tegevuse mõju Euroopa Liidu veepoliitika ja merestrateegia raamdirektiivide ning Läänemere piirkonna merekeskkonna kaitse konventsiooni (Helsinki konventsioon) eesmärkidele, eelkõige sellele, kuidas mõjutab täiendav lämmastiku ja fosfori koormus Eesti võimekust jõuda allapoole Läänemere kaitse uuendatud tegevuskavas (HELCOM BSAP) seatud koormuste piirmääradest ehk nn lagedest (NIC)." • mustand vajab ülevaatamist terminite kasutamise vaates. Mitmes kohas on märgitud võimaliku BTT kasu "roheline energia" või "roheline elektrienergia" turule toomise näol. Tegemist on tavakeelse mõistega, mida tehnilises terminoloogias ei kasutata ning mis tehnilises tekstis lisab ebavajaliku ambivalentust. Puidu- ja 	<p>HELCOMi kohustusi arvestavad konventsiooniga ühinenud riigid riikliku õigusloome raames. Ka HELCOM BSAP 2021. uuendusi, sh NIC tuleb siseriiklikes tegevuste suunamisel arvestada. Ptk 4.1.2 sõnastamisel ei ole võimalik kajastada kõiki kohalduvate õigusaktide nõudeid, seetõttu on üldisemalt välja toodud, mida hinnatakse. Samas, HELCOM BSAP põhikohustused, mis on seotud kavandatava tegevusega, sh viidatud toitainete koormuste piirmäärad, on otstarbekas kajastada LS ja KSH VTK kohalduvate strateegiliste dokumentide hulgas, st ptk 2.5 lisati alapeatükk ptk 2.5.2.7.</p> <p>Täname tähelepanu juhtimast. Kuna ka õigusaktides kasutatakse terminit „bioenergia“, siis on LS j KSH VTK ptk 2.2 ja 2.2.1 tekstis „roheline energia“ jms asendatud terminiga „bioenergia“.</p>

		tselluloositootmise jääkproduktide põletamise puhul on kohane nimetada bioenergeetikat.	
9	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium 5.07.2022	MKM soovib vastamise tähtaega pikendada 30 päeva võrra, 3. augustini 2022.	Võetud teadmiseks. <i>LS ja KSH VTK dokumendi korrigeerimiseks puudub vajadus.</i>
10	Transpordiamet 06.07.2022	Oleme edastanud oma ettepanekud Lüganuse valla Viru Keemia Grupp AS biotoodete tootmiskompleksi kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuste kohta 11.04.2022 kirjaga nr 7.2-1/22/876-2 ning hetkel meil täiendavaid ettepanekuid ei ole.	Võetud teadmiseks. <i>LS ja KSH VTK dokumendi korrigeerimiseks puudub vajadus.</i>
11	Majandus- ja Kommunikatsiooni-Ministeerium 18.07.2022 nr 1.10-17/2022/3923-2	MKM esitas 11.02.2022 kirjaga nr 1.10-17/2022/315-2 seisukohad ning täiendavaid ettepanekuid ei ole.	Võetud teadmiseks. <i>LS ja KSH VTK dokumendi korrigeerimiseks puudub vajadus.</i>